

Selvejende institutioner, der har almindelig overenskomst efter bilstandsloven med en kommune eller en amtskommune og således er undergivet intensiv offentlig regulering, tilsyn og kontrol, er i øvrigt omfattet af forvaltningsloven.

Pensionsudbetaling til plejehjemsbeboere

Efter bilstandslovens § 85 a kan den enkelte kommunalbestyrelse beslutte, at beboerne i et eller flere af plejehjemmene i kommunen (efter bilstandslovens § 79) skal have udbetalt pension. Beboerne betaler herefter for de ydelser, de modtager. Der er tale om en frivillig ordning med vide rammer for ordningens udformning. Som obligatorisk ydelse indgår alene betaling for bolig samt el og varme. Betalingen for bolig udgør 15 pct. af beboerens indkomst (aktuelle skattepligtige indkomst). For el og varme betales, hvad der svarer til omkostningerne. For praktisk bistand og for øvrige ydelser fastsættes betalingen som for personer i eget hjem.

Det fremgår af § 85 b, at forslag til revision af reglerne om ydelser og betaling for beboere i plejehjem skal fremsættes for Folketinget inden udgangen af 1990.

Kommunalbestyrelsen skal efter § 85 a underrette Socialstyrelsen om gennemførelse af pensionsudbetalingsordninger med henblik på, at Socialstyrelsen følger erfaringerne med ordningen. Indberetningspligten har yderligere betydning i forbindelse med administrationen af det puljebeløb, som den 15. december 1988 blev vedtaget ved ændring af bilstandslovens § 136 til kompensation til kommunerne for indtægtsstab i 1989 og 1990. (Folketingets Forhandlinger 1988/89 sp. 1716, sp. 3574, sp. 4057).

Socialstyrelsen tilrettelagde i foråret 1989 en undersøgelse om pensionsudbetalingsordningen som et led i opsamlingen af erfaringer med henblik på revision af reglerne inden udgangen af 1990. Undersøgelsen omfatter alle de plejehjem, som i løbet af 1989 indførte ordningen, ialt 88 plejehjem i 41 kommuner.

Socialstyrelsens undersøgelse foreligger i Rapport om pensionsudbetaling i plejehjem (maj 1990). Sammenfattende tyder erfaringerne fra undersøgelsen på, at der er stor tilfredshed med ordningen hos beboere, personale og pårørende, når den har været godt forberedt med inddragelse af alle parter i hele forløbet. Pensionsudbetaling sætter ofte gang i lysten til at eksperimentere med nye plejeformer, arbejdsrutiner, aktiviteter og holdninger, således at plejehjemmene får et nyt indhold. Beboerne vælger selv at sørge for flere og flere ydelser. De ydelser, som oftest fravælges, er beklædning, frisør og enkeltstående måltider. Undersøgelsen viser, at det tager lang tid at etablere en ordning, der fungerer tilfredsstillende for alle parter. Som konsekvens heraf er det vigtigt at give den nød-

vendige tid til indførelse af ordningen, herunder diskussioner om indholdet i ordningen, beregning af de økonomiske konsekvenser for den enkelte beboer og administrative ændringer i social- og sundhedsforvaltningerne m.m. Specielt har undersøgelsen vist, at den nødvendige holdningsændring hos såvel beboere som personale kræver lang forberedelsestid.

Som konsekvens af ovenstående lægges der i lovforslaget op til, at den midlertidige frivillige ordning fortsætter i 1991 og 1992, hvorefter loven tages op til revision inden udgangen af 1992 med henblik på udformning af den permanente ordning. Herved kan de yderligere erfaringer, som måtte blive indhøstet under den forlængede frivillige ordning, indgå ved udformningen af den permanente ordning.

Der udbetales fortsat et kompensationsbeløb pr. plejehjemsbeboer inden for en nærmere angivet ramme til de kommuner, der er med i den frivillige ordning i 2-årsperioden. Beløbet foreslås nedsat, da kommunernes merudgifter ved ordningen har vist sig at være mindre end oprindelig antaget. Der henvises herom til afsnittet om de økonomiske konsekvenser.

Betaling for midlertidigt døgnophold.

Udbygningen af hjemme- og døgnplejeordninger har i væsentlig grad forbedret mulighederne for, at gamle kan blive boende i eget hjem. Dette udelukker imidlertid ikke, at der kan opstå behov for lejlighedsvis aflastning eller genoptræning. Sådanne midlertidige ophold kan eksempelvis tilbydes i plejehjem eller beskyttede boliger. Endvidere kan kommunen, jf. § 17, stk. 4, i ældreboligloven, stille ældreboliger til rådighed som midlertidig aflastningsbolig.

De sædvanlige bestemmelser om betaling for ophold i plejehjem eller beskyttede boliger skønnes ikke egnede vedrørende midlertidigt ophold.

Pensionsudbetaling til beboere på § 112-institutioner

Under behandlingen af L 120 om indførelse af udbetaling af pension til plejehjemsbeboere overvejes det, om der var grundlag for tillige at indføre ordningen på døgninstitutioner for personer med vidtgående fysiske eller psykiske handicap efter bilstandslovens § 112, stk. 1, og særlige plejehjem efter bilstandslovens § 112, stk. 2.

Man vurderede imidlertid, at § 112 - institutionerne var så forskellige fra de almindelige plejehjem, at deres inddragelse under ordningen bl.a. burde afvente erfaringerne fra forsøgsperioden for de kommunale plejehjem.

Erfaringerne fra forsøgsperioden er beskrevet i ovennævnte rapport af maj 1990, og som nævnt foreslås det at forlænge ordningen efter bilstandslovens § 85 a som frivillig i yderligere to år.